

No poder-hi fer més

23/12/84

Tots els nostres vocabularis de barbarismes recullen les formes "remediar", "remediable" i "irremediable", castellanismes tan evidents com inadmissibles —a ningú no se li acudiria de dir "remedi" per *remei*—, per a substituir les quals proposen, naturalment, les formes que provenen de *remei*, això és, *remeiar*, *remeiable* i *irremeiable*, que són també les que indiquen els diccionaris d'equivalències (castellà-català). Al costat del verb *remeiar*, però, caldria no oblidar la locució verbal *posar remei* (a alguna cosa), això és, *posar-hi remei*, molt més habitual i pròpia del llenguatge viu que el mateix verb, tal com ja vam fer observar fa temps, i que recullen també el vocabulari de barbarismes de J. Miravilles i el diccionari d'equivalències de Francesc de B. Moll.

En l'evitació dels barbarismes indicats cal tenir en compte, encara, d'altres solucions que en determinades ocasions són segurament les més adequades. Els equivalents exactes de les formes del castellà "remediable" i "irremediable" són, certament, *remeiable* i *irremeiable*, i aquestes són les formes que han de figurar en els vocabularis de barbarismes i els diccionaris d'equivalències, i les que més ens poden convenir en alguns casos, especialment en el llenguatge culte; en què és qüestió d'un complement de nom consistent en un sol mot, que ha d'ésser gairebé sempre un adjectiu. Però cal no oblidar que amb el mateix valor que un adjectiu es pot usar sovint una oració relativa (adjectiva), i que aquesta és la solució que prefereix moltes vegades el llenguatge popular. Així, frases com *Es un mal que té remei* i *Es una desgràcia que no té remei* són segurament més pròpies de l'expressió espontània que no pas *Es un mal remeiable* i *Es una desgràcia irremeiable*. Són així mateix molt usuals frases verbals com *Això té fàcil remei* o *Tot té remei* (o *el seu remei*), i *No té remei*, *No s'hi pot fer res* o *No hi ha res a fer*.

El barbarisme "remediar" s'usa ben sovint en la frase-tota "no poder-hi remediar", que es diu en aquells casos en què es vol manifestar que un impuls incontenible, més fort que nosaltres mateixos, ens obliga a fer o a dir tal o tal cosa, a adoptar tal o tal actitud, etc. És evident que en aquest cas l'esmena adequada no consistiria a substituir "remediar" per *remeiar*. La nostra fraseologia el resol amb *no saber-se'n estar*, d'una aplicació més general, i, amb una aplicació més específica, *no poder-hi fer més*.